

Bilag

Et at udvalgets spørgsmål til ministeren for kulturelle anliggender og dennes besvarelse heraf*Spørgsmål nr. 8:*

»Udvalget anmoder om ministerens kommentar til artiklen i »Monopoltilsynets meddelelser, 8, 1986« om »Bogbranchens faste priser og samhandelsregler«, jf. bilag 2.«

Svar:

»Monopoltilsynets meddelelser, 8, 1986« om »Bogbranchens faste priser og samhandelsregler« fremtræder som en generel gennemgang af en række af de aspekter, der er omfattet af de igangværende forhandlinger mellem monopolmyndighederne og bogbranchen vedrørende branchens samhandelsregler. Der er herunder berørt forhold af erhvervsmæssig, monopolretlig og kulturpolitisk relevans, og artiklen medtager i sammendrag såvel monopolmyndighedernes som branchens oplæg til forhandlingerne.

Jeg har set det som min opgave især at kommentere artiklens kulturpolitiske aspekter i forbindelse med samhandelsreglerne og dermed fastprissystemet.

Der er enighed om, at dispensationen af 1956 fra monopollovens regler bl.a. hvilede på de kulturpolitiske hensyn, idet dispensationen er meddelt i henhold til monopollovens § 10, hvorefter dispensation kan gives, når vægtige grunde taler derfor. I meddelelser fra Monopoltilsynet nr. 5, 1956, side 50 ff anføres det bl.a. således:

»g. »Kultursynspunkt«. Det har erfaringsmæssigt vist sig i en række lande, at hvis det tillades boghandlerne at yde rabat på katalogprisen, fører det til, at boghandlen undergraves til skade for både bogbranchen, forfatterne og den kultur, der bæres af bøgerne.«

Med dette som udgangspunkt for det kulturpolitiske aspekt i relation til de nuværende forhandlinger, vil det være nærliggende at betragte udviklingen i Sverige, der i 1970 ophævede fastprissystemet på bøger.

Det fremgår af den i spørgsmålet nævnte artikel i meddelelser fra Monopoltilsynet, at det svenske bogudvalg har fremhævet, at an-

tallet af de såkaldte »fackboklådor« (dvs. boglader, der har forpligtet sig til at lagere mindst 4.000 aktuelle titler inden for svensk skønlitteratur og almindelig faglitteratur) er reduceret. I tilslutning hertil kan det nævnes, at de svenske myndigheder efter ophævelsen af fastprissystemet har indført en udbygget støtteordning for bogområder på nu ca. 46 mill. svenske kroner årligt.

Monopoltilsynet stiller endvidere spørgsmålstegn ved baggrunden for de kulturpolitiske hensyn, der er med til at bære fastprissystemet. Der henvises bl.a. til, at det nuværende system tilgodeser »elitekulturen« på bekostning af »massekulturen«. Jeg mener, at det er korrekt, at det nuværende system styrker den kvalitetsprægede, men ofte mere vanskeligt salgbare litteratur i forhold til den letsælgelige litteratur. Der kan dog ikke være tvivl om, at kvalitetslitteraturen generelt har et handicap i denne henseende. Kun i sjældne tilfælde bliver kvalitetslitteraturen »bestsellers«, hvortil kommer det kulturpolitiske moment, at den kvalitetsprægede litteratur må anses som uundværlig for samfundets fortsatte kulturelle udvikling og fornyelse.

Efter min opfattelse er forholdet det, at kvalitetslitteraturen behøver støtte, og at det gældende system stiller de to kategorier mere lige. Det bør fremhæves, at disse betragtninger gør sig gældende ikke alene for boghandelens udbud og lagerføring af bøger, men i særdeleshed også i forlagenes udgivelsespolitik.

Hvad forfatterne angår, har Dansk Forfatterforening tilkendegivet, at man går ind for en bevarelse af det gældende system. Forfatterne er det første og i en vis forstand vigtigste led i en bogs tilblivelsesproces. Selv om det er klart, at bogbranchens samhandelsregler kan undergives ændringer i takt med al anden udvikling, har jeg forståelse for forfatterens ønske om i videst muligt omfang at bevare det bestående system, der i en periode indebærer en garanti mod nedsættelser af bogpriserne.